

sa comuna

REVISTA DE BINIAMAR, CAIMARI, MOSCARI i SELVA

Nº 15 -ABRIL- MAIG 1988

EL NOU CENTRE DE SALUT

Fou inaugurat dia 3 de maig- FESTA DE LA CREU-
pel president de la Comunitat Autònoma i les auto-
ritats municipals, amb assistència de molta de
gent del poble.

- S U M A R I -

NOTICIES de Caimari i Moscarí - ENTREVISTA al darrer SAIG
Elogi del LLIBRE - La CATIFA Màgica - Racó de CUINA -
CICLISME - FUTBOL - EXCURSIONISME - I...

S A C O M U N A

Revista de Biniamar,
Caimari, Moscarí i Selva.

- ANY III -

Nº 15-ABRIL- MAIG 1988

Adreça: C/ Sa Font, 17

07313 - SELVA

Preu: 100 pts.

EQUIP COORDINADOR:

Arnau Amer Sastre
Mª Martorell Cañellas
Mª Magd. Martorell Palou
Joana Mª Reynés Rotger
Joan Rotger Seguí

COL.LABORADORS:

Llorenç Coll Solivelles
Faustina Donoso
Jaume Gual Mora
Joan Lacomba Garcia
Jaume Mairata Rayó
Antoni Ordines Garau
Esperança Ramis
Bartomeu Roig
Bernat Reus
Francesca Rotger Moyà
Martí Vallés
Josep Vallori

FOTOS :

Nofre Fornés
Andreu Caballoll
"Balears"
Arnau Amer

Dipòsit Legal PM.7-1986
Imprimeix "Apòstol y
Civilizador"- Petra.

FOTOS: L'esplanada del POU COMU netejada, però el pou encara està ple de pedres i trastos.

ESTADISTICA D'ANALISIS FETS AL NOSTRE MUNICIPI

(Any 1987)

Extraccions de sang per sexes: homes 188
dones 373

Per metges: municipi 412
especialistes 149

Mesos de l'any amb més extraccions:

Octubre, el més carregat, seguit de maig, març,
febrer i novembre.

Mesos amb menys extraccions: abril i juny.

Mitja : 50 extraccions per mes.

Curiositat: un 10% de les dones repeteixen
l'anàlisi.

Un 1% han estat especials i s'han fet a
Inca o Ciutat.

Comparant aquestes xifres amb les dels
altres pobles de Mallorca, amb més o manco
els mateixos habitants, ens dona una conclusió
molt bona : som dels més SANS ja que l'index
d'extraccions és baix.

I que així duri molts d'anys. Victor.

■ **INSTAL·LACIONS ELÈCTRIQUES**

≡ **GABRIEL REUS**

INSTAL·LADOR ELECTRICISTA

(autoritzat pel MINISTERI D'INDUSTRIA)

C/ CIRERS, 7 - 1er

TF 51 52 59 SELVA

Caimari

Neteja del Pou Comú.

Tots els que darrerament hagi passat pel Pou Comú, ja haureu vist totes les millores que s'hi han fet.

Fa un parell de mesos que començaren a arreglar-lo. Els camions se'n duguerent tot el fens que hi havia: geleres, rentadores, cuines, sofàs, peltrec... això si hagueren de fer un parell de viatges!.

Després arreglaren les voreres dels camins, tant el de baix com el de dalt, aplanaren els dos camins i l'esplanada del pou i hi posaren grava grossa, a la fi, el passat dimarts, enclatinaren els dos camins i els costats del pou.

Encara les obres no han acabat, però ja fa molt bon anar-hi, i el que és més important, ja no hi ha el fens que tant l'embrutava.

Pareix que aquest nou camí ha tingut molt d'èxit, ja que molts de "caminaires" de Caimari van a fer-hi la volta o passejada cada dia. Estam contents que s'hagi arreglat, que agradi i desitjam que les obres que encara falten per acabar d'arreglar-lo es facin aviat. Així podrem tenir un lloc de passeig i d'esplai per a tots.

Senyalitzacions vials.

La gent que venia de Selva cap a Caimari fins ara es trobava amb un senyal que limitava la velocitat 40 Km/h. per dins Caimari, tot sia dit, velocitat que no era gaire respectada.

Bé idò el dijous hi hagué una sèrie de canvis: En primer lloc la velocitat màxima ha augmentat en 10 Km/h., es a dir ara es pot anar a 50 Km/h. Per recordar-ho, a més dels senyals que hi ha a l'entrada i sortida del poble, també està senyalitzada (pintada) en terra en els dos sentits de la carretera.

Voreres noves.

Aquesta setmana també s'ha començat a arreglar la vorera dels carrers de la carretera de Lluç.

Ja era hora que s'arreglàs!, perquè no s'hi podia caminar; entre herbes, brutor i qualque escombraria, a més de fer oi i embrutar.

Casa des poble.

Fa poc més o manco un any que començaren a fer-se les obres de la Casa des Poble.

Bé idò sembla ser que aviat quedarà llesta, es podrà inaugurar i mos agradaria que fos utilitzada per tothom.

Aquesta setmana passada s'acabaren d'enllestir gairebé totes les coses que quedaven per fer, així que aviat es podrà obrir.

Esperam que això sia prest, perquè ...

ASSEMBLEA DE LA COOPERATIVA

El dissabte dia 26 de març la Cooperativa va celebrar l'assemblea anual. El president Mateu Martorell, després d'un grapat d'anys de ser president no es presentà a la reelecció, malgrat que bona part dels socis assistents li demanàs.

Fou elegit nou president en Pere Garau Bennassar, tresorer Antoni Pericàs i interventor de comptes Llorenç Garau "Kik".

El quadre de LA IMMACULADA, restaurat

El dia de Pasqua d'aquest any, el poble de Caimari va tenir el goig d'admirar el quadre recentment restaurat de la Immaculada Concepció i del Beat Ramon Llull. Ocupa el centre la figura de Maria Verge i la part dreta inferior la del nostre Beat, que amb la ploma a la mà, està disposat a escriure el llibre que du per títol "De Conceptione". La tela té unes dimensions de 2'20 x 1'30 mts.

Aquesta pintura ha sofert la inclemència del temps. Uns forats i uns respats n'eren les conseqüències. Estava dins la sacristia feia anys.

Es feu una simple restauració, ja que els nostres recursos són escassos, i se li posà unes vases de fusta. D'aquesta forma es volgué donar-li la importància que pot tenir pel seu passat històric i tal vegada per trobar-nos davant una vertadera obra d'art, digna de guardar-se acuradament.

Consta amb certesa que durant molta d'anys presidí l'altar major de la nostra església vella, que amb molt d'esforç aixecaren els nostres pares. Segurament vingué d'alguna església de Mallorca o d'algun convent dels molts que hi havia a Ciutat.

L'amo en Jaume Martorell, el nostre escolà major, ens digué que aquesta tela tapava la imatge de la Immaculada que presideix l'actual retaule durant els dies de Passió de la Setmana Santa. Estaria, segurament, enrotllada a una fusta redona, amagada dins el retaule mateix.

El que li afegiria un alt valor seria si es pogués provar que és obra del célebre escultor Adrià Ferran, artista nat a Catalunya l'any 1774 i que passà una temporada llarga a Mallorca. Hi deixà moltes escultures, entre elles la del Crist Ressucitat del Museu de Lluc. A aquest dubte ens porta unes retxes que copiam d'un manuscrit que es troba a la Rectoria de Caimari i que té per títol "Nociones históricas del pueblo de Caymari escritas por P.M. Pbro. natural del mismo. Comprenden desde el año 1732 hasta setiembre de 1884" En el capítol 8, pàgina 44 escriu:

"...mientras que su centro inferior y principal (del retablo) lo ocupa otra tela algo mayor que representa a la Purísima Concepción con el Beato Raymundo Lulio a su pie en actitud de escribir sus glorias: cuadro, según tradición, del célebre Adrián, proporcionado a esta iglesia por D. Juan Ant. Sastre, Pbro. y rector del Seminario".

Això segurament no es podrà provar. Hi falta la firma o rúbrica. Sigui com sigui per al nostre poble de Caimari sempre manté un valor històric i sentimental, si voleu. Tothom estigué content de la seva restauració i ho demostrà ajudant a les despeses, senyal clar del seu bon gust.

Bartomeu Roig- Rector.

Campionat de truc.

Al passat número de SA COMUNA vos informàrem que la parella de truquers del Bar "Can Tomeu" de Caimari, formada per Jaume Sastre Alzina i Pere Socias Quart, s'havia classificat per a les semifinals.

Ara vos podem dir com els anà: La semifinal es disputà el dia 5 de març i la final, després d'un parell d'aplaçaments, el dia 19 de març.

La final es disputà entre les vuit parelles que havien de jugar entre elles. Després de les corresponents partides, aquest fou el resultat:

- Campió d'enguany, Parella del Bar "La Protectora" de Ciutat, amb 6 punts.

- Segon Classificat, Parella del Bar "Güell" de Ciutat, amb 5 punts.

- Tercer Classificat, Parella del Bar "Can Tomeu" de Caimari, quedà empatada a 4 punts amb la de Lloret de Vista Alegre.

Encara que no tengueren ni trofeu ni premi, però si una placa commemorativa, des de SA COMUNA, els donam l'enhorabona i els desitjam que l'any qui ve tornin quedar campions, com l'any passat. Entrau-vos bé i sort.

- FOTO PAG. 3 -

Moscari

I TORNEIG DE TRUC " MOSCARI-88"

Des de mitjan mes de març i durant tot l'abril s'ha jugat el primer torneig de TRUC. La idea sorgí de'n Gaspar Palou i en Joan Bennassar.

Després de tots els preparatius i el termini d'inculpació, el dia 22 de març començà el torneig. Els dies de joc eren els dimarts i els divendres a les nou i mitja del vespre al bar de sa Plaça. S'a disputat seguint un sistema de lliga, però només a una sola volta, encara que sigui més normal fer-ne dues.

Les parelles participants són les següents:

- 1- Llorenç Gual - Gaspar Palou.
- 2- Mateu Rebassa - Andreu Grau
- 3- Salvador Manera - Llorenç Tortella
- 4- Jaume Rotger - Jaume Sastre
- 5- Jaume Capó - Joan Bennassar
- 6- Andreu Mairata - Joan Solivelles
- 7- Josep Mulet - Miquel Solivelles
- 8- Sebastià Perelló - Jaume Capó
- 9- Rafel Palou - Joan Bauçà
- 10-Llorenç Morro - Sebastià Andreu
- 11-Antoni Sastre - Antoni Buades

La parella campiona se va saber el dimarts dia 26 d'abril, i fou necessari fer unes partides de desempat entre els segon, tercer i quart.

Els campions són:

Rafel Palou i Joan Bauçà

Segon classificat:

Salvador Manera i Llorenç Tortella

Tercer classificat:

Llorenç Gual i Gaspar Palou.

Entrega de trofeus i SOPAR.

El divendres dia 6 de maig al Bar de sa Plaça hi hagué sopar de tots els participants i al final s'entregaren el trofeus a les parelles campiones. I perquè tothom quedàs content i com a record d'haver participat s'entregà un obsequi a tots els jugadors.

Han col.laborat amb el Torneig de Truc l'Ajuntament, el Bar sa Plaça de Llubí, Construccions Sebastià Muntaner i el Bar sa Plaça de Moscardi.

"LA CREU" (dia 3 de maig)

Com que a Moscardi el dia 3 era dia feiner l'enramellada de la Creu i la benedicció dels fruits se celebrà el segon diumenge de maig.

Els temps hancanviat i així com temps enrera la Creu era adornada per les fadrines del carrer on està situada, avui l'enramellen els nins del poble, sobretot els nins de veïnat. La Creu enlluminada i florida, malgrat només sigui un dia a l'any és la reina del poble.

MISSA AL "COR DE JESUS"

Pel mes de juny, un diumenge es celebrarà, com és costum, una missa al pinaret del monument al "Cor de Jesús".

Perquè no només sigui un anar i tornar, Per què no es pensen coses per fer? Per què no passar tot lo dia allà? Per què no preparau pa i taleca? Vos ho pensau bé i ens podem quedar a dinar tots plegats.

"LA MARE DE DEU DEL ROSER" A CIUTAT

Vos haureu fixat que des de fa unes quantes setmanes, falta de l'altar major de l'Església el quadre de la "Mare de Déu del Roser", se l'han enduit fins a Ciutat a una exposició d'art religiós que se mostra a Sa Lonja.

FESTA DEL LLIBRE

El diumenge dia 24 d'abril, organitzat per l'Ajuntament i el centre cultural Can Roig i la col.laboració de la llibreria "Quart Creixent" se celebrà al nostre poble la festa del llibre.

El dissabte els nins i les nines feren un mural a sa plaça per preparar la festa. I el diumenge dematí a la plaça es va posar una taula ben parada de llibres per a totes les edats.

Els menuts i els majors varen poder fullejar i contemplar una mostra de les darreres novetats dels llibres en català. Entre els nins es varen sortejar alguns llibres que serviran de record de la festa de llibre.

La lluna, el camp i...

Maig:

Durant aquest mes la terra està en saba. Maduren les cireres i comencen a madurar els albercocs a finals de mes. "Pel maig a segar vaig"; aquesta dita fa referència, sobretot, a la sega de faves, ordi i civada. El blat es sega un poc més endavant.

En el Creixent (dia 23), és un temps bo per empeltar garrovers, albercoquers, figueres i ametlers. Amb l'arribada de la calor, tonen les ovelles; les han de tondre en lluna vella (comença el dia 1 de maig), així la llana no s'arnarà. Les saons de maig són bones per a les abelles i la mel que s'extreu aquest mes és la millor de tot l'any. Si fa mal temps pot anar malament la cria de la perdiu; a la Marina de Lluçmajor, entre el dia 5 i el 15, neixen les primeres perdus, mentre que a la Serra Nord són una mica més tardanes.

El dia 3, festa de la Creu, es feia la benedicció de l'anyada i de tots els sembrats; és festa grossa a la Creu. També aquest mes comencen les fires de primavera, a Sineu és fira el primer diumenge de mes. Dia 15, festa de San Isidre Llauredor, patró dels conradors. Dia 17, festa de Sant Pascual Bailó, a qui invoquen per ben dormir i no tenir mals somnis. Dia 22 és Santa Rita, patrona dels impossibles.

Juny:

La fruita del temps és d'allò més sabrosa aquesta mesada. Està a la plena la collita d'albercocs i cireres. "Pel Corpus, cireres". Podeu collir peres i prunes de Sant Joan. A finals de mes podreu menjar les primeres figues flors: "Per Sant Pere, enrevolten sa figuera i per Sant Marçal un paner gran".

**PAPERERIA
PERELLO'**
carrer Cirers - SELVA

Durant el Creixent (comença dia 21), es poden fer empelts de tarongers, figueres, oliveres, ametlers, llorers i altres. Però la tasca més forta del mes és la sega, "pel juny, la falç al puny"; per altra part convé buidar el sementer com més prest millor per poder fer guaret dins el juny.

Quant a l'aviram i al bestiar, és bon temps per comprar armades d'indiots de devers la Marina per fer-los pasturar en haver segat. També és temps de guardar les abelles, treure la mel i fer la cera. Els caçadors sempre aprofiten el moment de la sega per aglapir qualche guàtlora dins el sementer.

A més de la festa de Sant Joan; dia 12 és Sant Onofre, sant varó afectat de menjar herba i patró d'hortolans, xocolaters, enrajoladors i torners. Dia 13, Sant Antoni de Pàdua, patró de l'illa de Menorca i conegut com a Sant Antoni dels albercocs. Dia 15, Sant Vit, que sembla que caminava dues passes endavant i tres endarrera. Dia 21, comença l'estiu. I recordau: "Sant Pere és a vint-i-nou i Sant Marçal és a trenta i a l'endemà ja mos entra el primer de juliol". San Pere és el patró dels pescadors i Sant Marçal cura el reuma; a Marratxí, aquest dia, les mosques no piquen.

Jaume Gual Mora.

OLI

CAIMARI

AIGUA

FONT SORDA

La catifa màgica

(Missatge dirigit a tots els nins i nines del món amb motiu del dia internacional del llibre infantil - Abril 1.988).

Fa molts anys, la gent passava tota la seva vida en un sol lloc. Algunes vegades havien de viatjar molt lluny, per exemple, al poble del costat, fent tot el trajecte a peu o bé en carro tirat per cavalls. Era un camí llarg i cansat i no el feien pas sovint.

De vegades trobaven, en la seva marxa pels camins mullats, un viatger; ja fos un venedor ambulat que venia agulles i cintes i penjolls; algun soldat que havia anat a la guerra o un mariner que tornava a casa. Ell explicava a la gent coses rares que havia vist o sentit i ells l'escoltaven amb impaciència. Volien saber-ho tot sobre el món.

Per als que passaven tota la seva vida en un lloc, qualsevol altre indret era nou i estrany. Sentien contes de balenes i sirenes, d'homes blaus i vermells, de coves enjoiades i ocells gegants, i tots els contes els semblaven igual, igual de marevellosos i veritables. No sabien quina mena de persones vivien en el món o com les balenes canten igual que les sirenes. No distingien una estalactita d'una joia o l'au d'un estruç.

Sabien d'un gran viatger que posseïa una catifa màgica: quan s'hi seia, aquesta s'enfilava aire amunt, on volgués anar el viatger. Era una història molt bonica. La gent que no es movia de casa creia que podia ser veritat.

Va passar el temps; la terra va girar i girar al voltant del sol i, per fi, aparegueren els inventors. "No", van dir "les catifes màgiques no existeixen". Van construir vaixells de vapor, cotxes i avions per tal que tothom pogués viatjar de manera ràpida i senzilla pel món. Van fer aparells per fotografier el món i així els altres van poder-lo veure.

Això significà un canvi important. Ara la gent sabia qui més vivia amb ells en el planeta i quina mena de món era el que girava al voltant del sol. Era gairebé com tenir a tothom de veí; gairebé, però no del tot.

"Les fotografies són avorrides", deia la gent. "No pots veure què passa després i no podem passar l'estona viatjant, hem de fer la nostra feina i ocupar-nos dels nens. A més, costa molts diners, alguns de nosaltres no podem viatjar de cap manera. Hem de veure el món des de casa nostra".

"D'acord", van dir els inventors, i van fer fotografies que es movien i que tenien tots els colors adequats i que feien tots els sorolls de veritat. "Si posau aquest petit aparell al vostre menjador", deien, "podeu mirar el món i escoltar-lo i veure què passa després".

La gent estava molt contenta. Cada nit, després de treballar, miraven què passava arreu. Però, al cap d'un temps, alguns estaven descontents un altre cop. "Les fotografies segueixen sent avorrides", es deien a cau d'orella. "No pots notar res, ni tampoc veure el que hi ha darrera".

Els inventors sentien les queixes i es van començar a amoïnar perquè havien treballat molt. Aleshores, per sort, va passar per allà un Home Savi. Es va aturar i va sentir els murmuris.

"No hi ha dret que us queixeu", va opinar. "Tant com han treballat els inventors!. Per què no feis servir les vostres catifes màgiques?".

"Catifes màgiques!" van cridar amb menyspreu. "No és més que una vella història. Els inventors ens han dit que no n'hi ha, de catifes màgiques, i bé ho deuen saber".

(continua pàg. 8)

DIA DEL LLIBRE
23 D'ABRIL - 88

"Ningú no ho sap tot", va dir l'Home Savi. "Cadascú de vosaltres té una catifa màgica però s'amaga dins del vostre cap de manera que ni els inventors no ho saben. Us portarà a través del món i dins d'històries apassionants mentre esteu asseguts a casa vostra. Podeu experimentar-ho tot i veure què hi ha al darre-
ra i què passa després; podeu visitar tots els vostres veïns de tots els països i seguir a casa ben asseguts".

"Quin és l'avantatge", es va queixar la gent, "si les catifes màgiques no poden sortir del cap?".

"Heu de tenir una clau", va dir l'Home Savi. "Una clau adequada per al trajecte adequat. Resulta que aquí en tenc una. Proveu i veureu".

I els donà un llibre.

Patricia Wrightson
(Premi Andersen 1.986).

(Rondaies mallorquines, tom XV)

Poema

AL MEU POBLE

Ruralia de Moscari
feta de plans i turons,
d'on se veuen les muntanyes
i els més amples horitzons.

Dalt l'auba grisa i vermella
guaita el sol tot rioler,
beneint a la roada
que al teu camp fa tant de bé

Ja és el maig, ja tot verdeja
tot està a punt de florir,
la porrassa i les herbetes
de la vora del camí.

Pinarets que vigilau
nit i dia les altures,
i al poble mos enviau
vostres flaires benivolgudes.
Deixau que el vent vos pentini
que canti en vostre remor,
que engronsi les vostres branques
com el bressol d'un minyó.

Serra Nord a la teva ombra
Moscari es sent petitó,
però gran en esperances
ple d'encant, ple d'il·lusió.

Passa el temps ja no floreixen
les herbetes del camí,
però si s'obrin rovelles
al teu camp el dematí.

Estimada ruralia
amarada de claror
i pinzellades daurades
que al teu pla donen color.

Moscari 1988

Margalida Genestar Llabrés.

Pròxima excursió
Diumenge 22 de Maig

CONEGUEM LA NOSTRA LLENGUA

Les preposicions EN i AMB

Ambdues preposicions es diuen simples, del grup de les febles o àtones (sense accent). És molt freqüent el seu ús així com també la seva confusió.

AMB: Preposició que denota una situació comuna, l'acompanyament, la concurrència a una acció, el contacte, l'instrument, el mitjà. Així deim: "Anava amb el meu germà", "s'ha tallat el dit amb el ganivet", etc...

Com a norma general podem afirmar que es pot traduir per la preposició castellana "con", excepte quan es refereix al mitjà de locomoció amb que hom es desplaça (tren, cotxe, avió); en aquest cas, la paraula correcta en castellà és "en". Així deim: "Arribaré amb el tren de les nou" (llegaré en el tren de las nueve), encara que pareix que també en català, es pot dir "arribaré en el tren de les nou".

EN: Com a preposició (veurem que té altres accepcions) pot expressar:

a) Lloc: "He viscut en tres cases diferents".

b) Temps dins el qual o durant el qual quelcom s'esdevé, "fer una paret en quinze dies".

c) Complement d'objecte o circumstància després de certs verbs, "només pensen en els diners", "tenen interès en la publicació d'aquest llibre".

També, com a norma general, podem dir que aquesta preposició es tradueix per la castellana "en", excepte quan no està clar l'ús en català de a o en per traduir "en" castellana. Així deim: "Viuen a Inca" i en castellà "viven en Inca", (d'això en parlarem en una altra ocasió).

La paraula **EN** té altres accepcions:

a) Pronom i verb. En trobam quatre formes possibles (en, 'n, n', ne), segons la paraula que precedeix o segueix. En aquest cas reemplaça una deter-

minació circumstancial, un complement, un substantiu de sentit partitiu. Així: "Ell ve del camp, jo també en venc", "em demanen doblers i no en tenc".

b) Article personal. Es pot emprar en majúscula o minúscula. En el primer cas, es refereix a persones com a títol de cortesia, equivalent al castellà "Don, Señor". Així: "Al senyor En Gabriel Nadal", "carrer d' En Vicenç Mut". En minúscula reemplaça l'article el, davant noms propis de persona: "en Joan". Com article admet el femení Na o na.

c) Topònim d'un poble del Conflent, en el cantó d'Oleta.

Bastant o prou?

Aquestes dues paraules són dos quantitius nostres que representen matisos diferents.

Bastant, vol dir en quantitat regular, i **prou** significa en quantitat suficient. Així direm: "Ha suspès l'examen, havia estudiat bastant, però no prou".

Jaume Gual Mora.

"la Caixa"
CAIXA DE PENSIONS

ALERTA LA CÀRES!!

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

SERIE D'ENLLAÇOS SANITARI

RACÓ DE Cuina

per E. RAMIS

Aquesta vegada, per tal de canviar una mica, vos oferiré una recepta que no és pròpia de la nostra cuina, ja que procedeix de França. Es un poc més complicada, però vos asseguro que si teniu paciència i la prepareu, els resultats seran un bon èxit.

El seu nom francès és "canard à l'orange", que traduït vol dir:

" ANNERA   AMB   TARONJA "

Vet aquí els ingredients necessaris:

- Una ànnera
- tres taronges
- tres grells
- mantega
- sal
- una copa de licor de taronja (tipus "Cointreau")
- una taceta de brou
- nou moscada

Una vegada plomada l'ànnera, esmocau-la i sacorrau-la, sense fer trossos, de manera que no li quedi gens de plomissó. Pelau una taronja i rallau-ne la clovella. Feis trossos dels grells i ho posau tot dins la còrpera de l'ànnera. Rallau la pell d'una altra taronja i fregau-ne l'ànnera per la part de defora; untau-la amb un poquet de mantega i, després de tirar-hi un pols de sal i de nou moscada, la podeu enfornar. Perquè quedi ros-tida hi haurà d'estar uns tres quarts.

Mentres tenim l'ànnera dins el forn, podeu anar preparant la salsa d'aquesta manera: fregiu el fetge de l'ànnera amb mantega i després picau-lo dins el morter juntament amb la clovella d'una tercera taronja, afegiu-hi un parell de cullerades de licor de taronja (Cointreau). Encalentiu una taceta de brou, posau dins el brou una mica de farina mesclada amb mantega i ho anau remenant bé durant cinc minuts. Llavors hi posau el picat de fetge, taronja i licor que abans heu preparat i ho deixau coure un minut més. Després ho passau pel colador. L'ànnera i la salsa es serveixen per separat.

Si voleu que la presentació del plat sigui més espectacular podeu servir l'ànnera flamejant, per això, abans de dur-la a la taula abocau-hi per damunt un poc de "Cointreau" ben calent i pegau-hi foc.

Aquest plat es pot acompanyar d'arròs blanc mesclat amb panses de Corint (les peti-
tones que no tenen pinyols). Heu de deixar
les panses en remull una hora, després les
bulliu durant tres minuts i les mesclau amb
l'arròs blanc.

... I BON PROFIT!

Creacions
Coll

**MERCERIA
I ROBA**

Carretera de Lluc,15 - SELVA -

JOVE'88

SA COMUNA 11

Francesca Rotger

INTERCANVIS JUVENILS INTERNACIONALS 1988

A partir de 1986 la Direcció General de Joventut del Govern Balear estableix un conveni amb l'Institut de la Joventut del Ministeri de Cultura, mitjançant el que es possibilita la realització d'intercanvis juvenils entre diversos països, principalment de la Comunitat Europea. A aquest conveni s'inclouen tant programes propis d'aquesta Direcció General com programes d'altres entitats juvenils de tot l'àmbit territorial autònic.

Aquests intercanvis tenen com a objectiu principal el promoure trobades de treball entre responsables d'entitats juvenils espanyoles i dels altres països interlocutors mitjançant seminaris, reunions d'experts, tècnics i polítics de joventut en jornades d'estudis sobre temes d'interès per a la joventut.

La Direcció G. de Joventut del Govern Balear col·labora, amb els seus serveis, a la realització d'aquests intercanvis, tramitant les sol·licituds dels diversos organismes juvenils de la Comunitat Autònoma a les diferents Subcomissions MIXTES d'intercanvi.

Per a l'any 1988 estan prevists un total de 9 intercanvis: 3 amb Alemanya, 2 amb Itàlia, 1 amb França, 2 amb Portugal i 1 amb la Comunitat Flamenca de Bèlgica. Bàsicament estan relacionats amb els temes de protecció i reforma de menors, serveis socials per a la infantesa i joventut, cooperativisme, informació, documentació i treball dirigit als joves, i es duran a terme entre els mesos d'abril i octubre del present any.

La D.G. de Joventut ha editat una guia.

La Direcció G. de Joventut ha publicat una guia de viatges i activitats que es poden realitzar durant les vacances, a més inclou informació sobre com organitzar un viatge sobretot a l'estranger.

La guia té per títol "J O V E '88" n'han editat 5.000 exemplars i diuen que es distribuirà pels ajuntaments, associacions juvenils i oficines d'informació.

A la guia si pot trobar informació sobre viatges arreu del món, camps de treball, cursos d'idiomes, allotjaments a fora (albergs), excursions, i adreces d'interès.

Tots els joves menors de 25 anys poden participar també a les activitats d'estiu programades pel Govern Balear.

Per a més informació dirigiu-vos a l'Ajuntament o a l'oficina juvenil de Ciutat al carrer Venerable J. Antich, 5 (devora la plaça dels patins).

**ESTAM
ALATEVA
ONA**

103.2 FM
ANTENA 3 INTERNACIONAL
DILLUNS a DIVENDRES
20 a 24 h.

DIRECCIO GENERAL DE JOVENTUT
CONSELLERIA ADJUNTA A LA PRESIDENCIA

GOVERN BALEAR
AMB LA COL·LABORACIO DE
BANCA MARCH

Elogi del llibre

El dia 23 d'abril, diada de Sant Jordi, celebrem la festa del llibre. Els editors aprofiten l'ocasió per treure al mercat moltes novetats i els llibreters col·loquen para- des al carrer i ens ofereixen els llibres a un preu un poc més reduït. Un pic a l'any, idò, el llibre no es resigna a que el vagina cercar, sinó que surt al carrer per tal de trobar uns possibles lectors, que, si l'experiència els agrada es converteixen en com- pradors, i, més important encara, lectors de llibres de tot l'any.

Llegint el LLIBRE DE LES MIL I UNA NITS, vaig trobar un escrit d'elogi al llibre, que no puc menys que reproduir-vos, és una traducció no literal. Llegiu-lo amb deteniment i mediteu les paraules que diu; estic segura que després de fer-ho, el llibre serà per a vosaltres indispensable:

"El llibre és la millor companyia a les estones de soledat, i el millor dels amics quan sou pelegrins a terra estranya.

I el millor dels visitants, i el que ens entreté i distreu més i ens ofereix més ciència i delectació.

I el verger més florit, que cap dins una bossa, i el podem instal·lar a la nos- tra cambra.

¿Has sentit parlar mai d'un arbre que fructifiqui a tot temps i doni fruita de tota casta?

¿Has sentit dir mai d'una planta que no s'asseca i d'una flor que no es mustia i d'un fruit que no s'acabi?

¿Quin contertuli pot tractar alhora de coses contradictòries amb tant profit? El llibre et parla dels morts i també dels vius.

I si t'enfades no se'n ressent i no es queixa si el maltractes.

I és més callat que la terra i més subtil que l'aire i més amable que l'amor.

I més eloqüent que la veu i més misteriós que el destí i més evident que la claretat i més sociable que els mercaders.

Saps de ningú que es faci més amics i tenguin més virtuts?

I vat aquí que el llibre amonesta i avisa, fa riure i fa plorar, i et benefi- cia sense esperar tornes i et fa ric sense que tu l'enriqueixis i li augmentis l'heretat.

Quan va de veres, instrueix; quan va de berbes, distreu.

I és tomba de secrets i llotja de dipòsits i pany de les ciències i font de judici i mina de generositat i noblesa, i company incansable que no cedeix a la son.

Transmet notícia dels antics i noves dels moderns que els han succeït.

¿Saps de ningú que entre els antics i els subsegüents pogués reunir i oferir tantes qualitats amb més poques molèsties i càrregues?

I compta encara que no et demana paga i és un contertuli que no abusa i un amic que no et domina.

I t'obeeix tant de dia com de nit i t'acompanya de viatge i va amb tu a qual- sevol lloc.

Si li passes la vista per damunt, t'allarga el poder i et millora la condició i et destrava la llengua i t'enriqueix l'eloqüència.

I també, el llibre si tu n'ets l'autor, transmet el teu record als venidors i el fa etern; i si només n'ets lector, destaca el teu poder entre els homes del teu temps.

El llibre fa senyors als esclaus i asseu els mercaders als tronons dels reis.

HONRA, doncs, el llibre i tracta'l amb afalag".

E. R.

DIADA DEL LLIBRE.

conversa amb

NICOLAU RIGO

el darrer saig

Es horabaixa, me'n vaig a Can Colau, abans ja havíem parlat de l'entrevista al Cafè, i només arribar me fa passar al seu despatx, perquè no ens molestin. Em dóna la seva cadira i me fa asseure a la taula perquè me vagi millor escriure. Ell agafa una altra cadira i s'asseu davant.

- Bé, ja me pots demanar coses.

- Jo no he vingut a demanar-te coses el que vull és que me'n contis tu, perquè sé que en tens moltes per contar. En Colau pensa un poc i comença a xerrar; quasi no fa falta demanar-li res, va contant coses sense aturar, així com va recordant.

-- Vaig començar a s'Ajuntament dia 10 d'agost de 1953. Fa 34 anys, es secretari era D. Antoni Galmés i es balte D. Joan Alba. Jo anava a s'Ajuntament cada dia, a peu, de Moscarí a Selva, i hi feia totes ses feines. Cobrava 30 duros cada mes, des cap de tres mesos me varen comprar una bicicleta, i per ses festes de La Creu la me robaren, i vaig haver d'anar a peu fins que me'n compraren una altra es cap d'un any. També me pujaren a 165 pts. cada mes.

- En Colau me deu haver vist cara d'incredul perquè em diu.

-- No te pensis que dic mentides. I s'aixeca, agafa un petit llibre de comptes a on té detalladament anotats mes per mes els darrers 34 anys. Deu anys després, el 1963, guanyava 800 pts., l'any 1973: 4732, l'any 1983 cobrava 41.143 pts. i el 1987 63.023 pts.

- Això és una petita mostra, seria massa llarg reproduir tota la llista, malgrat en Colau oferís copiar-la tota si volia.

Colau, com entraves a l'Ajuntament?

-- Jo feia feina a sa possessió de Cúber (devora el Puig Major) tot s'estiu, segar, batre, totes aquestes coses. Només davallava es dissabtes. L'amo en Tomeu Morro "des Pont", que en aquell temps era es batle de Moscarí m'agafà i em digué: "tenc una feina per tu, vols esser saig?", jo li vaig dir que no, perquè guanyaven molt poc i a lo millor a ca meva no ho voldrien. Aquí l'amo'n Tomeu contesta: "per proar no pots perdre res, tu vas a xerrar amb so batle de Selva i li dius que jo t'he enviat". Es dissabte que vengué davant hi vaig anar. Es batle m'envià a n'es secretari i aquest me va dir que podia

començar demà mateix; hi vaig començar. Era es dia de Sant Llorenç. Es saig vell era l'amo en Simó Ferragut, encara me'n record vivia al carrer de s'Olivar, 21, se va morir per novembre i jo ja vaig quedar de SAIG. Es altres que estaven a s'Ajuntament eren: Antoni solivelles que era es dipositiari, Jaume Mairata s'encarregava de ses coses des Jutjat, Don Simonet Coll duia ses finques i es quintos, ell era mestre i ja havia anat a escola amb ell, na Maruja, en Jaume Rayó que era es recaudador i jo s'oficial saig. Tot anava a "rumbo". He conegut sis batles: Joan Alba, Pedro Amengual l'amo en Xesc "Tiet", en Joan Rotger, l'amo en Xesc una altre pic, en Simó Gual i Llorenç Coll es batle d'ara. De secretaris un grapat: D. Toni Galmés, D. Pedro, D. Pep Munar, D. Jesús, D. Joan Marqués.

- I quines feines feies tu ?

-- Feia de tot, anava a n'és "plenos", obria i tancava. Feia ses notificacions tant des Jutjat com de s'Ajuntament. Dos dies per setmana feia sa vigilància d'obre demanar permisos i aqueixes coses. Feia crides, de municipal, cobrava "recibos", avisava a n'és quintos, de tot, feis de tot. Una vegada en temps des secretari Galmés vaig fer es "Censo" de tot es municipi jo tot sol, casa per casa, el feia es vespres. Llavors a finals d'any cobrava es "recibos" des que no havien pagat a s'Ajuntament i me donaven 3 pts. per cada "recibo" que cobrava.

- Jo record quan feies ses crides amb el tambor, això devia esser divertit ?

-- Un temps feien més crides que ara amb tambor i amb corneta.

- Ah!, primer tenies una corneta?

-- No es tambor era per ses crides de s'Ajuntament i sa corneta pes particulars.

- Crides de particulars ?

-- Sí, quan venia un peixeter o un marxandet i volia fer uan crida jo la feia, no era com ara es peixeters no venien cada dia, a lo millor un pic per setmana i jo voltava tot es poble amb sa corneta; feien pagar 10 ¢ per cada crida, pensa't jo no sabia tocar sa corneta i només feia renou. !Fiet, no te pensis que no hi ha una bona història !

- Abans no eres municipal, no duies uniforme ?

-- Sí, jo vaig entrar i ningú me va fer cap contracte de res mai. A lo primer jo duia una gorra d'aqueixes de plat, la me va donar es comandant de Can Pipa (D. Jordi Genestar), me record que si es al.lots jugaven a futbol a sa plaça, donava compte a n'és batle i les arrastava es diumenge a s'ajuntament i jo havia d'anar a guardar los. En temps de n'Alba me varen fer jurat i anava a guardar ses finques, demana va s'autorització des batle a n'és pastors i a n'és qui no la tenia li posaven 10 pts. de multa. Guardava a peu es vespres de les 9 fins devers la 1, i dematins de les 5 fins devers les 9.

Després en temps de D. Pedro me feren un uniforme color gris, aixó era l'any 1961, després quan va entrar en Xesc "Tiet" el me canviaren de color blau, quan me varen posar efectiu ja duia uniforme.

- Quan te varen posar efectiu ?

-- L'any 1971, dia 15 d'octubre, me varen posar fixo, me pujaren a 4.732 ¢ cada mes, i s'Ajuntament a un "pleno" me va re-

conéixer tots es anys d'abans i me pagaren es atrasos. Això ho tenc d'agrair a n'és batle Rotger i a n'és secretari D. Pep Munar.

- Colau, tu duies pistola ?

-- Sí, això va esser cosa des Cabo de sa Guàrdia Civil, me va dir: " a ti te tenco que poner pistola ", i me vafer Somaten i me posaren pistola, la vaig dur fins que varen desaparéixer es Somatens.

- Tu sempre has fet la feina amb el teu cotxe ?

-- Sí, vaig començar amb sa bicicleta de s'Ajuntament llavors me vaig comprar un "mosquito", després uan "Ducson", sa "Vespa", llavors un Seat 850, un 127, i ara es "Fura"; ja que es sou no me bastava vaig començar a repartir cafès i a cobrar "recibos" des seguro. Quan va entrar D. Jesús de secretari va proposar que me donassin 4.000 ¢ per benzina cada mes i ara darrerament me'n donave 5.000.

- Colau, tu has conegut dos règims diferents, quan feia més bon fer feina, ara o abans ?

-- Abans, si cridaves s'atenció a qualcú te respectaven, ara ningú no fa cas de res.

- Estàs content d'haver-te retirat ?

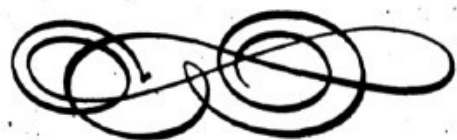
-- Sí, estic content, d'abans ja no queda ningú, jo som es darrer, i fer feina amb sos joves no es lo mateix. Tu saps que en aquesta feina has de sebre nedar iguardar sa roba, jo sempre he procurat arreglar ses coses per le sbones abans que anar a les males, sempre m'han fet cas, però ara encara men fan més, i d'això una persona n'està content.

- No me contes res més ?

-- Te podria omplir una revista, però ja està bé, llavors sa gent se cansarà de llegir.

Fins aquí la xerradeta mantinguda amb el darrer saig del municipi de Selva. En Colau me recomana que tot d'uan que surti la revista n'hi dugui una.

Vicens Martorell.

QUATRE DADES SOBRE LA DEMOGRAFIA DEL MUNICIPI DE SELVA (1888-1987)

En demografia -com en tantes altres coses-, la millor informació, la més directa, és la que donen les xifres, les dades. D'aquí que, abans de res, vos recomanem que pegueu una ullada a la taula i els gràfics que acompanyen aquestes línies. En ells hi trobareu tota la informació sobre les quatre dades que promet el títol: Naixaments, defuncions, saldo vegetatiu (el nº de naixaments manco el nº de defuncions) i el nº total d'habitants del terme d'una sèrie d'anys espargits dins el darrer segle.

Abans de continuar, convé advertir dels perills d'una interpretació demogràfica quan, com en el nostre cas, ens limitam a un municipi -que no és precisament un territori aïllat i que el seu comportament demogràfic està insert dins del context, al manco, de tota l'illa-, i a unes poques dades -a vegades incompletes-, que només poden ser enteses de forma orientativa, sense pretenir explicar d'una manera breu i senzilla el que és una complexa realitat, que el decurs del temps encara embulla més.

L'absència de dades sobre el saldo migratori (diferència entre emigrants i inmigrants) no ens permet arrodonir el que és imprescindible per a realitzar un estudi sobre la població del terme de Selva, però tampoc la consideram obstacle suficient per a impedir-ho.

Per a una correcte interpretació de les dades que presentam, cal conèixer amb detall la història del nostre municipi, especialment durant els últims cent anys, ja que les oscil·lacions que puguin afectar a la natalitat, la mortalitat o al nº total de població, respondran a distints factors com són el nivell socio-econòmic de la població, el progrés assolit per la medicina, les epidèmies, les guerres, etc...

La inevitable brevetat ens obliga a resumir el més important de cada una de les dades que oferim, pel que descartam el recurs, sempre il·lustratiu, de les comparacions amb altres municipis o indrets, i deixam al lector amb aquests comentaris sobre:

Natalitat: El nº de naixaments oscil·la entre un màxim de 180 a l'any 1907 i un mínim de 22 a l'any 1982. A grans trets podem distingir quatre etapes: 1) De 1888 a 1926, en què la xifra anual de naixaments sempre supera el centenar, fet que s'explica, primordialment, per tres motius: l'elevada taxa de mortalitat infantil, el major nombre de població total i el nivell econòmic i cultural d'aquells anys. 2) De 1927 a 1942, en què disminueix considerablement; primer, per raons administratives com és la segregació de Mancor; i després, a partir de 1936, per l'esclat de la guerra civil. 3) De 1943 a 1969, en què puja lleugerament i es manté elevada. Es la post-guerra dels premis a la natalitat i el "boom" econòmic. 4) De 1970 a l'actualitat. La crisi econòmica i una nova mentalitat afavoreixen un descens gradual dels naixaments, al temps que l'emigració a altres indrets han minvat notablement el nº total d'habitants.

Mortalitat: El nº de defuncions va de 150 a l'any 1892, a 24 el passat any. Destaquen tres grans etapes: 1) de 1888 a 1924, amb una elevada mortalitat, principalment deguda al feble desenvolupament de la ciència mèdica, l'alta mortalitat infantil, una deficitària higiene i assistència sanitària, i a la relativament elevada població. L'any del grip, 1918, serveix aquí també com exemple de la virulència que podia arribar a tenir una enfermetat infecciosa. 2) De 1925 a 1939 es caracteritza per una moderada disminució que podem atribuir especialment a dos fets: la disminució de la mortalitat infantil -gràcies, entre altres, a la tasca del metge Jaume Estelrich-, i la independència de Mancor. 3) De 1940 a l'actualitat, època en què es registra el menor nº de defuncions, degut a la disminució de la població, el progrés científic i la millor assistència mèdica i higiene de la població, que, contràriament, pateix un progressiu envelliment.

Saldo vegetatiu: Oscil·la entre -23 a 1977, i +107 a 1908. La diferència entre naixaments i defuncions és predominantment positiva fins a l'any 1970. Sols

a 1892 i 1950 el balanç és negatiu; i a 1938 és equilibrat (0), una vegada més per la guerra civil. A partir de 1971, i durant els anys 1973, 1974, 1976, 1977, 1980, 1982 i 1986 el saldo és negatiu, el que en principi nos indica un decreixement de la població o, en tot cas, el seu envelliment.

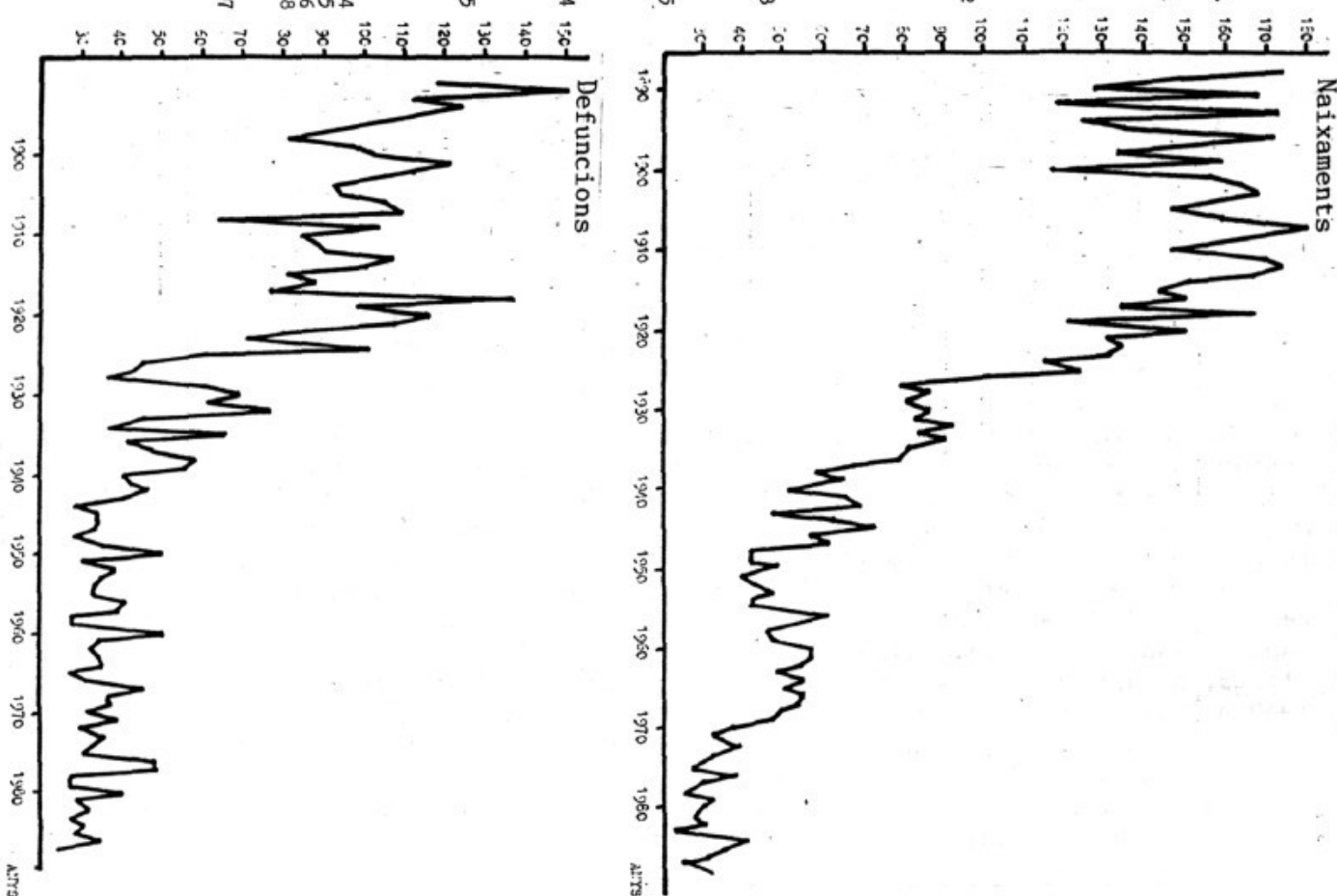
Nº d'habitants: Les dades que disposam a l'efecte són les més incompletes, si bé suficients per a mostrar la tendència. Una tendència sempre a la baixa -si exceptuam el període 1912-1924 en què s'arriba als 5.326 habitants-, accentuada bruscament per la separació de Mancor, i que toca fons a l'any 1981 amb 2.884 habitants, encara que des de 1975 sembla que la població s'ha estabilitzat entorn als 3.000 habitants.

A. Ordines G.

Any	N	D	S.V.	Hab.	Any	N	D	S.V.	Hab.
1883	174				1938	58	58	0	3165
1889	149				1939	58	55	9	3173
1890	128				1940	51	40	11	3173
1891	168				1941	65	42	23	3173
1892	119	118	50		1942	68	46	22	3173
1893	173	150	-31		1943	47	40	7	3173
1894	124	112	61		1944	72	28	34	3173
1895	136	124	0		1945	62	34	28	3173
1896	112				1946	56	34	22	3173
1897	150				1947	61	33	28	3173
1898	133				1948	42	28	14	3173
1899	158	81	52	4878	1949	48	35	13	3173
1900	117	97	61		1950	48	50	2	3173
1901	157	102	15	4875	1951	39	30	9	3173
1902	164	121	36		1952	42	38	4	3173
1903	168				1953	46	34	12	3173
1904	157	92	65		1954	42	33	9	3173
1905	147	94	53	4971	1955	42	32	10	3173
1906	159	105	54		1956	61	40	21	3173
1907	180	109	71		1957	53	38	15	3173
1908	171	107	58		1958	46	27	19	3173
1909	161	103	58		1959	47	27	20	3173
1910	146	84	62	4911	1960	56	50	6	3173
1911	170	88	82		1961	56	34	22	3173
1912	174	90	84	4896	1962	54	32	22	3173
1913	167	107	60		1963	48	34	14	3173
1914	151	100	51		1964	54	35	19	3173
1915	144	81	63		1965	50	27	23	3173
1916	150	88	62		1966	54	41	13	3173
1917	134	77	57		1967	53	35	18	3173
1918	166	137	29		1968	49	36	13	3173
1919	121	98	23		1969	47	36	11	3173
1920	150	116	34	5289	1970	37	31	6	3173
1921	131	107	24		1971	32	38	-6	3173
1922	134	80	54		1972	38	29	9	3173
1923	131	71	60		1973	32	35	-3	3173
1924	115	101	14	5326	1974	27	32	-5	3173
1925	124	61	63		1975	37	30	7	3173
1926	101	45	56		1976	29	48	-19	3173
1927	79	43	36		1977	25	48	-23	3173
1928	86	36	50		1978	31	27	4	3173
1929	80	60	20		1979	30	27	3	3173
1930	86	69	17	4004	1980	28	40	-12	3173
1931	82	61	21		1981	29	29	0	3173
1932	92	77	15		1982	22	31	-9	3173
1933	83	45	38		1983	40	27	13	3173
1934	90	37	53		1984	35	30	5	3173
1935	81	66	15		1985	31	28	3	3173
1936	79	41	38		1986	25	34	-9	3173
1937	67	48	19		1987	32	24	8	3173

N = Naixements
D = Defuncions

S.V. = Saldo Vegetatiu
Hab. = Habitants

- PLUVI-METRIA -

MARÇ '88

Poques coses podem dir d'aquest mes de març passat, ja que ha estat un mes bastant normal. Ha fet dies de fred, neu a les muntanyes, calabruix, dies de sol fort i temperatures altes, vent fort com cada any, i qualque mica d'aigua.

En quant a les pluges sí que hem de dir que ahn estat gaire bé poques, total uns 33 litres, quan lo seu serien entre 60 i 80. Això fa que enguany anem una mica malament d'aigua, ja que en tres mesos només ha plogut 124 lts., quan els darrers tres anys havia plogut un promig de 260 litres.

Si seguim aquest camí, mal panorama per a l'estiu que s'acosta.

-'-'-'-'-'-'-'-'-

ABRIL '88

Que és de ver que mai podem fer els comptes a la natura! Heu vist quin mes d'abril més polit ha fet?

Un mes que normalment és de poques pluges (un promig de 25 lts. els darrers 5 anys) vet-aquí que enguany ha obert les comportes i ens ha obsequiat amb 106 litres.

! Com s'han alegrat les nostres terres i els nostres arbres! Al final del mes de març, com recordareu tots, els sembrats: faves, pèsols, etc. anaven "més cop-piu que la gota". Pareixia que no hi havia faves ni pèsols per fer panades, i vet-aquí que els 30 lts. que va ploure la primera setmana d'abril va fer que els sembrats reviscolassin, i més que mai vàrem poder dir allò de que "més que aigua lo que ha plogut han estat faves", i de quina manera.

A més la darrera setmana va ploure bé i així pogueren anar a cercar caragols per cuinar per la festa de La Creu.

Resumint: meteorològicament un mes d'abril força bo. Bones temperatures, molta d'aigua, sense fer cap mal.

"la Caixa"
CAIXA DE PENSIONS

Dia	PRECIPI- TACION mm	METEOROS OBSERVADOS			VIENTO DOMI- NANTE	Nombre de la Estación	
		m	t	n		Provincia	Número
1					SELVA		
2					BALEARES	47-0	
3	3.6				Mes	Año	
4	11.3				MARÇO	1988	
5					Observador		
6					JAUME MAIRATA RAYÓ		
7						687	
8					Suma		
9	3.6				287		
10	7				NUMERO DE DIAS DE:		
11					Lluvia	• 2	
12					Nieve	* 1	
13					Granizo	△ 1	
14					Tormenta	⊠ 1	
15					Niebla	≡ 1	
16					Rocío	⌒ 1	
17					Escarcha	⌒ 1	
18					Nieve cubrió suelo	☒ 1	
19					Suma		
20					—		
21					DIAS PRECIPITACION		
22	0.1				< 0.1 (ip.)	1	
23					> 0.1	1	
24					> 1.0	1	
25					> 10.0	1	
26					> 30.0	1	
27	0				PRECIPITACION MAXIMA EN UN DIA		
28	11.3				113 mm. día 5		
29	3.1				Suma		
30					43		
31					Viento dominante		
Precipitación total del mes					32.7 mm		

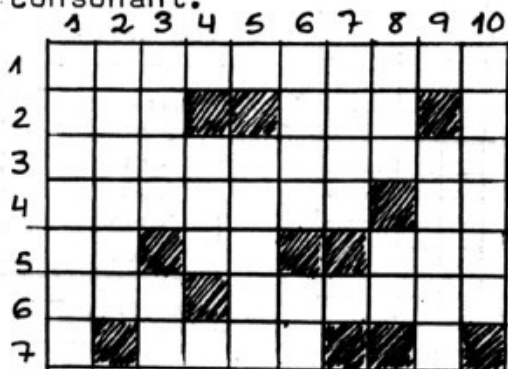
Dia	PRECIPI- TACION mm	METEOROS OBSERVADOS			VIENTO DOMI- NANTE	Nombre de la Estación	
		m	t	n		Provincia	Número
1					SELVA		
2	3.7				BALEARES	47-0	
3	1.4				Mes	Año	
4	11.3				ABRIL	1988	
5	6.7				Observador		
6	7.5				JAUME MAIRATA RAYÓ		
7						687	
8					Suma		
9	2				33.6		
10					NUMERO DE DIAS DE:		
11					Lluvia	• 13	
12					Nieve	* 1	
13					Granizo	△ 1	
14					Tormenta	⊠ 2	
15					Niebla	≡ 1	
16	0.4				Rocío	⌒ 1	
17					Escarcha	⌒ 1	
18	0.3				Nieve cubrió suelo	☒ 1	
19					Suma		
20					0.7		
21					DIAS PRECIPITACION		
22	0.5				< 0.1 (ip.)	5	
23	1.7				> 0.1	6	
24	0.8				> 1.0	1	
25					> 10.0	1	
26					> 30.0	1	
27	6.8				PRECIPITACION MAXIMA EN UN DIA		
28					68.2 mm. día 27		
29	0.9				Suma		
30					72.2		
31					Viento dominante		
Precipitación total del mes					106.5 mm		

.....passateuips...passatempsa...passatempsa...mmmm

MOTS ENCREUATS

HORIZONTALS: 1) Sèrie llarga de coses que s'esdevenen una darre l'altra. 2) Ventet suau. Allí. Símbol del fòsfor. 3) Conjunt de mots d'un llenguatge. 4) Repetició dels mateixos mots al començament de dues o més clàusules successives. Símbol de l'alumini. 5) Pronom. Dos. Entre els turcs, el que exerceix un comandament. 6) Cansat. Dit esp. de l'animal que es cria entre roques. 7) Nom de lletra. Conduir, portar un camí a un indret determinat Consonant.

VERTICALS: 1) Tovallola. 2) Figura de llenguatge que consisteix a dir el contrari d'allò que hom vol donar en tendre; la forma d'humor que es tradueix en l'adopció d'aquesta manera de parlar (vaja una definició llarga!) 3) Anella. Que gaudeix de bona salut. 4) Nom de lletra. Que té afinitats amb una altra cosa. Símbol del nitrogen.

5) Cinquanta. Extensió més o menys gran d'aire que porta en suspensió partícules petitíssimes d'aigua provinents de la condensació del vapor d'aigua de l'atmosfera. 6) Pertanyent a ells o elles. Metall groc. 7) Gorc. Consonant. 8) Que fa el seu niu. Ocell. 9) Consonant. Raier. 10) Posar coses l'una sobre l'altra formant pila o piles. (revista FLOR DE CARD, nº 135)

SOLUCIO AL PROXIM Nº

SOLUCIÓ PASSADA SOPA DE LLETRES

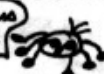

SOLUCIÓ PASSAT MOTS ENCREUATS

ENDEVINALLES

Tenc es cos tot pessigat i verda tenc sa ventresca; vénc en temps de poca gresca i som molt ben arribat. (torrecoo un)

SIN VNO
ALTRO!

Esports

■ CC: Caimari—Aceites Martorell, primer equip mallorquí

XXIII CINTURÓ CICLISTA INTERNACIONAL A MALLORCA

Tots sabeu i/o heu vist pel televisor (alguns fins i tot a la carretera), bé perquè s'hi ha topat o bé perquè ha anat a veure passar els corredors i animar-los. Els allots de l'Escola de Caimari, amb els seus mestres, anaren a la carretera de Lluc per veure'ls i sobretot per veure i animar els caimariencs. com dèiem, la setmana passada, es a dir de dimarts dia 12 a diumenge dia 17, es disputà el XXIII Cinturó Ciclista Internacional a Mallorca.

Per ésser una competició internacional hi participaren un total de 19 seleccionats mundials entre els quals destacaven els vuit millors equips de Dinamarca, Holanda, Itàlia, Àustria, Gran Bretanya, etc... Aquests equips són olímpics i aniran a les Olimpíades de Seul d'enguany. De Mallorca hi participà un bon nombre d'equips, com foren els de: Dos Perellons, Ciclos Gomila, Can Pau es Gomer, Esport Bar Triton i C.C. CAIMARI-ACEITES MARTORELL.

Ara podem donar un parell de dades significatives de les classificacions: El guanyador del cinturó Ciclista d'enguany i 1er. classificat a la general fou l'italià Luigi Bieli.

El corredor del C.C. Caimari-Aceites Martorell, Miquel Àngel Cirer, que era un dels corredors més joves, (alguns locutors de ràdio li deien "el benjamin"), quedà al lloc 12è de la classificació general individual a només 2' 37'' del líder Luigi Bieli. En Miquel Àngel guanyà el premi a l'elegància. I si parlam de classificacions per equips, el 1er. fou el d'Holanda (Campió) i el 2on. classificat el d'Itàlia.

El C. C. Caimari fou el primer equip mallorquí classificat a la general per equips i guanyà el premi que es concedia al millor equip mallorquí.

Des d'aquestes retxes de SA COMUNA vos donam l'enhorabona i ... SEGUIU ENDAVANT.

Per acabar podem afegir que tal com diuen els membres de l'equip, el C.C. CAIMARI ÉS UN CLUB EN MOVIMENT; QUE TREBALLA.

M^a. Martorell

Forn i Pastisseria
LA GLÒRIA
Al servei de CAIMARI

Futbol

IV- TORNEIG INFANTIL "Ciutat d'Inca"

Campió : "Victoria Ivest" (Itàlia)
Subcampionat: C.E. Xilvar

per JOAN ROTGER

D'exitosa es pot qualificar l'actuació del C.E. Xilvar-categoria infantil- en el Torneig Internacional "Ciutat d'Inca", que s'ha jugat durant els dies 31 de març, 1, 2, 3 i 4 d'abril organitzat pel C.E. Sallista; el promotor del torneig és en Mateu Maura, home ple d'il·lusió i de voluntat per fomentar el futbol-base.

En el torneig hi participaren 16 equips repartits en dos grups, un per la categoria Infantil i l'altre per la d'Alevín. A la categoria infantil els equips participants foren el PINO MAINA i el VICTORIA IVEST, ambdós d'Itàlia, U.E. SANT FAUST de Barcelona, i els equips mallorquins de CONSELL, XILVAR, BTO. RAMON LLULL, C.E. CONSTANCIA i el JOVENTUT SALLISTA.

I si abans ens referíem a la digníssima participació de l'equip de Selva, s'entén més encara si no sols es tenen en compte els resultats aconseguits, sinó també el joc fet pel nostre equip degà. El C.E. Xilvar ha estat l'equip revelació de l'esmentat torneig, eliminant equips de la talla del Sant Faust de Barcelona, del Sallista d'Inca, i del Pino Maina d'Itàlia, que formaven un dels dos subgrups infantils. Els jugadors de Selva primers en el seu grup, aconseguiren arribar a la final, i jugaren contra el campió de l'altre grup: el Victoria Ivest (equip que s'allotjava al nostre poble).

La final es jugà el dilluns dia 4, en el Nou Camp d'Inca, i fou molt disputada, amb alternatives de joc tant per a un com per a l'altre finalista. La primera part acabà amb el resultat favorable al C.E. Xilvar de 1-0, gol aconseguit per Mateu, i el porter Morro va aturar un penal (fou un dels destacats del torneig). En el començament de la segona part el Xilvar, per mediació del jugador Llull, marcava el 2-0 d'un fort xut des de fora de l'àrea que va entrar dins la porteria de l'italià Giuseppe. No obstant, la força física dels jugadors del Victoria Ivest aconseguí dominar als selvatgins, que anaren cedint camp de joc a mesura que passaven els minuts. D'aquesta manera, els de Torino marcaven quatre gols en 20 minuts. Tenint en compte aquestes circumstàncies, el subcampionat del Xilvar va pareixar poc a la nombrosa afició que des de Selva havia acudit al camp per donar ànims als jugadors.

Aquest Torneig, com assenyala en Rafel Llull, president del club, no tant sols ha tengut un caire esportiu, sinó també un caire humà i cultural, per quant els jugadors de l'equip campió -el Victoria Ivest- han compartit moments de la seva vida amb famílies dels jugadors de Selva, cosa que ha creat vincles d'amistat i de coneixement d'altres formes de viure.

L'equip italià fou objecte d'atencions per part del president del Xilvar, de la directiva i dels propis jugadors. També va ésser rebut en recepció oficial a l'Ajuntament, al Club del Xilvar, i a la seu social de l'Associació de Veïnats de Camarata, llocs on s'intercanviaren obsequis i records commemoratius.

La presidència del C.E. Xilvar i la resta de la directiva han manifestat l'agraïment públic als pares de famílies dels jugadors que acolliren tan amablement aquests dies als jugadors del Victoria Ivest, com també a totes aquelles persones que han tengut la voluntat de col·laborar per dur endavant aquest torneig. Els responsables del club també volen fer arribar l'agraïment públic a Mateu Maura, per haver fet possible que l'equip representatiu del poble hagi participat en el torneig, així com la felicitació per la bona organització.

Ara bé, això només és una primera part d'un gran projecte; la segona part tindrà lloc a Itàlia, i concretament a Torino, on el Xilvar participarà en el Torneig Interna-

cional, des del dia 25 de juny al 5 de juliol. Els jugadors de l'equip selvatgí viuran a cases particulars convivint amb famílies italianes.

En paraules de Rafel Llull, l'experiència ha estat molt positiva, tant a nivell cultural coma nivell esportiu, ja que l'equip selvatgí ha estat objecte de reconeixement a terres italianes, gràcies a la premsa d'allà que ha donat informació suficient d'aquest torneig, destacant-ne l'acollida que el poble de Selva feu als jugadors de Torino.

RESULTATS:

- * Sant Faust 1 - Xilvar 3
- * Xilvar 2 - Sallista 1
- * Xilvar 0 - Pino Maina 0

F i n a l

Xilvar 2 - Victoria Ivest 4.

Foto del Xilvar del dia de la final (Drets) Joan Perelló (entrenador), Caimari, Coll, Seguí, Moranta, Coll, Llull, Morro, Caballol, Moyà i Rafel Llull. (Acotats) Pardo, Santi, Vicenç, Mateu, Sola, Llabrés, A. López.

x x x x x x x x x x x x x

XILVAR PRIMERA REGIONAL

Amb la victòria aconseguida, el primer diumenge de maig, dins el camp del "Verge de Lluc" de Palma, s'assegurava la permanència un any més a la Primera Regional.

El canvi d'entrenador pareix que ha servit per millorar el sistema de joc. A més la recuperació d'algun jugador com en P. Marcé o en C. Jerez també ha ajudat a recobrar les forces.

Es necessari que es planifiqui bé la pròxima temporada, sense descuidar el planter de jugadors del municipi.

¿ UN EQUIP JUVENIL ?

Sembla esser que per a la pròxima temporada el C.E. Xilvar està fent gestions i passes per acabar de consolidar l'esquema de treball amb el futbol-base. Així a més dels equips Alevín, i Infantil segurament hi haurà un Juvenil. Estan cercant una persona que es vulgui fer càrrec d'aquest equip.

Demografia

SIMO FERRAGUT FRONTERA de "Can Costerí". Tenia 59 anys i va morir dia 21 de març al C/ des Fornassos, 40 de Caimari.

GUILLEM MIR OLIVER de "Can Foet". Va morir dia 25 de març. Tenia 77 anys i vivia al C/ Carretera de LLuc, 16-Selva/

CATALINA MATEU ROTGER de "Maçana". Va morir als 88 anys i vivia al C/ Carretera de LLuc, 43 -Caimari

ISABEL Mª TORTELLA FEMENIAS de "Can Florentí". Tenia 80 anys i va morir al C/ des Racó, 15-1ª - Selva.

ANTONIA BENNASSAR CAPO "Madò Antónia de Can Capó" Tenia 75 anys i va morir al C/ de Cristo Rei, 2 -Selva

DESCANSIN TOTS
EN PAU !

N A I X A M E N T S

- * Maria Cristina GENESTRA MUNAR, filla de Jaume (d'Inca) i de Maria Cristina (Selva). Va néixer dia 8 de març al C/ de sa Llum, 15 -Selva.
- * Jaume MORRO RAMON, fill de Gabriel i Francesca (ambdós de Biniamar). Va néixer dia 1 d'abril al C/ Lloseta, s/n - Biniamar.
- * Margalida SOLIVELLES MORRO, filla de Catalina (de Moscarí). Vanéixer dia 3 d'abril a la plaça Major, 4 - Moscarí.
- * Antoni SASTRE MUNAR, fill de Toni i Catalina (ambdós de Selva). Va néixer dia 21 d'abril al C/ Metge J. Estelrich Ferrer, 8- Selva.

ENHORABONA A TOTS AQUESTS FELIÇOS PARES !

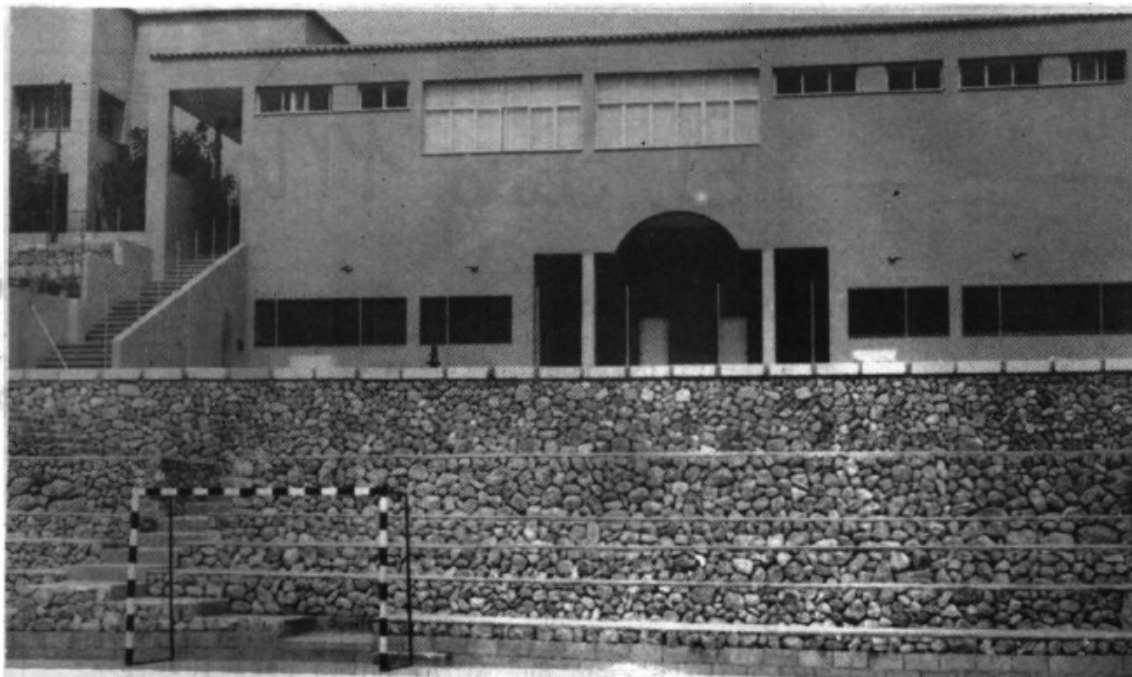
M A T R I M O N I S

Un sol matrimoni hi ha hagut aquesta vegada. S'ha celebrat al Jutjat de Selva.

- * Llorenç TORTELLA TUGORES de Moscarí es casaren dia 4 d'abril. Viuran a Ciutat al C/ Antoni Frontera, 16-2ª.

MOLTES FELICITATS !

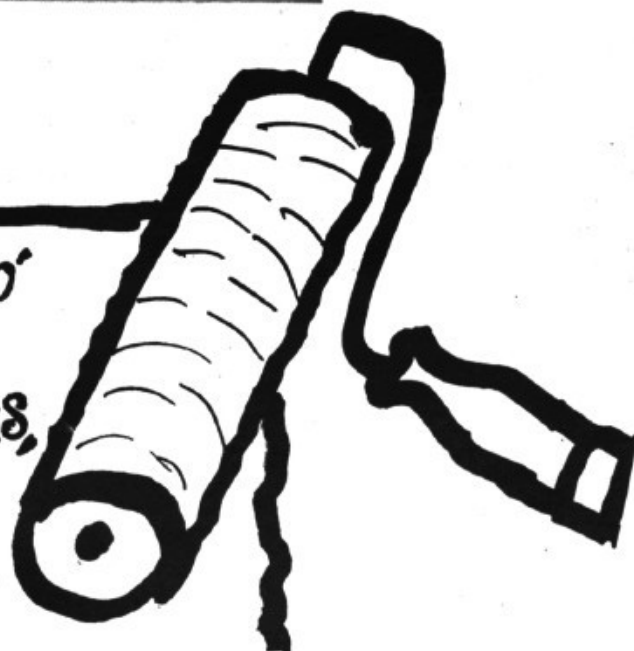
Jaume Mairata.

SA COMUNA 23

· Dia 12 d'abril
el Director
Provincial de
Educació va
fer la recep-
ció oficial
de les noves
aules de l'es-
cola que seran
per Preescolar

**PINTURES i DECORACIÓ
RECOBRIMENT DE
FAÇANES i INTERIORS,
FERROS LACATS
i ENVERNISSATS**

P R E S S U P O S T O S

SENSE CAP COMPROMIS I GRATIS

Informació: telèfons 51.56.88
51.54.01

o al C/ Sant Llorenç, 17 - SELVA.

EXCURSIONISME

El Puig Major

Diumenge dia 17 d'abril

Fôrem els de sempre i MOLTS MES. Aquesta vegada l'excursió mensual tenia com a objectiu el puig més alt i prohibit de l'illa. Després d'un poc de burocràcia se'ns va concedir el permís necessari per poder pujar a la cuculla del Puig Major (1435 mts.).

Cridà l'atenció ser una muntanya prohibida. Mostra d'això foren les més de 315 persones que arribàrem a reunir-nos davant la barrera per tal de caminar els 8 quilometres de carretera i ben disposats a contemplar el meravellós paisatge que es deu veure des d'allà dalt. Dic que es deu veure, perquè com a les darreres excursions el temps ens jugà males passades. La boira pujava quasi tan aviat com nosaltres.

Bé, anirem per ordre... Després de registrar (un soldadet tremolós) les matrícules dels 4 autocars i de la vintena de cotxes particulars que èrem, començàrem a pujar. Berenàrem allà a on més il·lusió i ganes va fer a cada un. NO hi havia perill de perdre-se, ja que el camí era la carretera. I després, camates me valguen, venga puja que te puja. La boira, enemiga inseparable, ens va fer la troneta.

Una vegada a alt, volteta de reconeixement, saludar als coneguts que no sabien que també havien pujat, coa grandiosa al lloc comú, fotos immortalitzadores... i altre pic la roegadeta de torn. Instal·lat tothom per dinar, qualsevol que ens hagués vist des d'un avió hauria dit que eren forces d'ocupació fent una asseguda anti-radar, anti-bolles "anti-requilla". GENT PER TOT !

Panxa plena i llests de feines, la ja típica ballada excursionista no es va fer esperar. Castanyetes sonant i venga un bolero i una jota... i...i...

Un jove molt seriós i vestit amb una estranya vestimenta blava ens va tallar la festa. Ordres superiors ordenaven que haviem de davallar per no sabem què d'un canvi de guàrdia. Bé, val, baixarem... Oloreta de camamil·la, més fotos, cançons d'altres temps, carretera i més carretera. Per avall manca gent !!

Bòfegues al dit petit, al d'enmig, al més gros, al taló... 240 persones esperant omplir els 4 autocars; alguns amb una bosseta de caragols que ja no pasturaran pus. 240 persones que ben segur desitjam ja anar a la pròxima excursió mensual.

(la foto és de l'excursió al Puig des TEIX)

Francesca Coll.

